

Сайтът Държавна сигурност.com представя досието на Неврокопския митрополит **Натанаил**.

Той беше обявен от комисията по досиетата като секретен сътрудник „Благоев“ на Първо главно управление на ДС (разузнаването) от 1980 г.

Част 1 хвърля светлина върху съдържанието на досието му и е отделено място на първото му агентурно донесение като доверена връзка на 14 отдел „Културно-историческо разузнаване“ в ПГУ през 1978 г. Тогава той е студент по богословие в Атина, Гърция.

В **част 2** се разкрива, че благодарение на предложение на водещия му офицер в ПГУ полк. Христо Маринчев, направено пред патриарх Максим, Светият Синод възвежда Натанаил в архимандритско достойнство. Церемонията се провежда само 4 дни след срещата между патриарха и водещия му офицер, който по това време работи под прикритието на шеф на Комитета по църковни въпроси.

В **част 3** се разказва за първите агентурни сведения, които Натанаил дава в качеството си на секретен сътрудник „Благоев“ броени дни преди да бъде издигнат като архимандрит през октомври 1980 г. след застъпничеството на водещия му офицер полк. Маринчев пред патриарх Максим.

Част 4 проследява агентурните сведения, предоставени от Натанаил в началото на 80-те години.

В началото на 80-те години отдел 14 „Културно-историческо разузнаване“ на ПГУ продължава да ползва секретен сътрудник „Благоев“ – Натанаил за получаване на информация за настроенята сред монасите в манастира „Свети Георги Зограф“.

Така например в негово агентурно сведение от 1 октомври 1980 г. той дава подробна информация за срещите си с монах Порфирий, един от хората, за които е смятал, че създават проблеми. В документа ръководството на 14 отдел в ПГУ отбелязва, че са „взети мерки по обезпечаване на Порфирий“.

-

Метохът на „Зограф“ на полуостров Ситония

В друго ръкописно агентурно донесение от 2 октомври 1980 г. Натанаил подобно описва проблемите около един от имотите на Зографския манастир. Става въпрос за метохът на Лонгото, намиращ се на съседния на Атон полуостров Ситония. По това време манастирът строи сграда в центъра на Солун и пред монасите стои въпроса дали да се продаде метохът. Той се намира в живописен залив на Ситония и е една от апетитните хапки, която е предизвиквала интереса на не един или два кръга дори и след промените през 1989 г. в България.

През 1980 г. се появяват няколко кандидати за покупката на земята и прилежащия към него метох.

Едните са гръцки бизнесмени, които предлагат да го купят за 150 млн. драхми. Вторият кандидат е Националната гръцка банка, чиято оферта е за 320 млн. драхми. Третият кандидат е фирма, за която посреднички външното министерство на Гърция. Тя желаела да го купи за гърци, които живеели в Америка и щели да почитам на него през лятото. Фирмата била готова да плати в брой 100 млн. и после 250 млн. драхми. Дружеството

Написано от Христо Христов
Вторник, 17 Април 2012 16:48

желаело манастирът да не обещава на други клиенти евентуална продажба и веднага да се подпише договор. Според информацията в донесението бързането произтичало от факта, че от 1981 г. Гърция влиза в Общия пазар и цената ще се покачи, тъй като ще могат да участват и от всички страни на пазара.

Секретен сътрудник „Благоев“ твърди, че и манастирът „Зограф“ имал и други имоти, които били изоставени или отдадени под наем срещу 20 процента на гръцки граждани, които обаче не предприемали нищо за стопанисването им.

От този период в прочистеното досие на Натанаил отново се съдържа информация против отец Йоан, представител на българския манастир в Кинотиса в Карея. Донесението срещу него е в страия дух, че Йоан, който към 2012 г. е най-стария монах в „Зограф“ продължавал да се оплаква на гърците.

Наводка за гръцки монах – зилот

В папката на СС „Благоев“ е запазено неговото агентурно сведение, което е доказателство, че и в началото на 80-те години Натанаил дава на ПГУ информация за проявите на различни чужди монаси. То носи датата 24 януари 1983 г. и се отнася за Яков от Св. Гора. Агентът посочва, че той е приел монашество в манастири „Григориат“. В знак на протест го напуска – споменаването на Вселенския патриарх Антигорас. Според Яков Вселенският патриарх се бил повлиял от Папа Павел VI и отпаднал от Православието, тъй като бил масон. След напускането Яков намерил убежище в манастира „Есфигмен“ – известен със строго православие и строг монашески живот, където не се признава Вселенския патриарх, както бившия Антигорас, така и сегашния Димитриос“. Яков издавал списание, което поддържа духа на зилотите, монасите, които не признават Вселенския патриарх заради новия календар, както и диалога с католиците.

Яков не се задържал дълго в „Есфигмен“ и се настанил в земите около манастира „Дохиар“ с още няколко монаси. В следващите редове става ясно защо Натанаил е насочил интереса си към този монах. Тезата на отец Яков била, че Света гора не е само

Написано от Христо Христов
Вторник, 17 Април 2012 16:48

гръцка, а общо православна и трябва да се населява от всички православни народни. На няколко пъти Кинотисът е взимал решение да го изгони от Света гора, но той на няколко пъти излизал и след това успявал да се върне, като не позволявал бъде изгонен. „В Света гора има мнение, че никой не е в състояние да го изгони, понеже има много остър език и данни, с които се защитава и ги заплашва, че ще ги публикува и то не само в Гърция, но и навън”, пише СС „Благоев”.

Натанаил съобщава, че монах Яков е водил кореспонденция на Зограф няколко години. Помагал е и е защитавал интересите на манастира. Поискал е да му дадат постройката на хълма срещу „Зограф”, но игуменът и монасите не се съгласили. Критикуваният от Натанаил отец Йоан е казал пред Кинотиса, че той и 5-6 монаси посещават манастира и от светогорската управа се разсърдили, че българският манастир ги приемал. Дори е била направена забележка на игумена отец Евтимий.

В заключение Натанаил посочва:

„Моето мнение е това, че манастирът е имал полза от отец Яков и той им е помагал в трудни моменти, но понякога е влияел зле и писал документи под влияние на отец Порфирий до Кинотиса и държавни органи. Отец Яков мисли като грък в повечето случаи и със сила си иска правата, докато „Зограф” трябва да бъде много внимателен, тъй като всички знаят, че са българи и остават завинаги такива, а само привидно са взели гръцки поданства и то с цел.”

След това донесение в разузнаването поставят задача неизвестният дотогава като обект отец Яков да бъде изучен, за да се предпази Зографският манастир от „негови злонамерени действия”.

Донесенията от есента на 1980 г. съвпадат с периода, в който Натанаил се завръща в България. През октомври 1980 г. по решение на Св. Синод е възведен в архимандритско достойнство. Документите от досието му показват, че и през следващите няколко години той е активен агент на ПГУ.

СЛЕДВА